

Årsmelding for 2022

Figur 1: Sjøfjær fra 21 m dyp i Lærdalsfjorden 30. august 2022 (Bilde tatt med undervannsdroner, HVL).

Sognefjorden Vel (SoVel) har som formål å fremme en helhetlig forvaltning av Sognefjorden og en bærekraftig høsting av fjordens ressurser. Foreningen jobber gjennom å øke og spre kunnskap om Sognefjorden sitt økosystem, skrive innspill til ulike høringer, delta i ulike referansegrupper, og være et talerør for fjorden og allmennhetens interesser.

SoVel er tilknyttet FNF Sogn og Fjordane (Forum for Natur og Friluftsliv) og er representert i referansegruppene for Indre og Ytre Sogn vassområde. Foreningen ble i 2022 også med i «Rådgivende utval» for Nærøyfjorden verneområdestyre.

SoVel har i 2022 gitt innspill til flere høringer (vedlegg 1), vært synlig i lokalavisen og andre medier gjennom leserinnlegg og oppslag (vedlegg 2), og deltatt på møter og arrangementer i regi av forvaltningen og andre foreninger (vedlegg 3). Ellers er det lagt ut og delt flere fjordrelaterte saker på Facebook-gruppen «Sognefjorden Vel» (vedlegg 4).

Vedlegg 5 viser en kortfattet oversikt over hva SoVel samlet sett har arbeidet med siden oppstarten i 2014 og frem til i dag.

Styremøter, årsmøte

Det ble avholdt 6 ordinære styremøter i 2022: 27. januar (digitalt), 24. februar (dig.), 31. mars (fysisk), 2. juni (dig.), 20. september (fys.) og 29. november (dig.).

Årsmøtet 31. mars var fysisk, og ble holdt på Høgskulebygget i Sogndal.

Styremedlemmer

Siden forrige årsmøte har styret hatt følgende sammensetning:

Leiar: Torbjørn Dale (TD, f. 1949), Sogndal, marinbiolog, har undervist i akvakultur og marinbiologi ved Høgskulen på Vestlandet (HVL), Sogndal, pensjonist.
E-postadresse: torbjorn.dale@enivest.net, mobil: 90 55 19 22.

Nestleiar: Olav Vestrheim (OV), Lærdal

Skrivar: Marianne Nilsen (MN, f. 1975), oppvokst ved Telemarkskysten, men bor i Fjærland. Har doktorgrad i marinøkologi og bakgrunn som miljøforsker, jobber nå som førsteamanuensis ved HVL, Sogndal.

Kasserar: Inger Moe (IM, f. 1978) frå Luster. Utdanna naturforvaltar og har bakgrunn frå offentleg natur- og miljøforvaltning, men jobbar i dag som tømrrar.

Styremedlem: Elisabeth Dahle (ED, Luster).

Styremedlem: Jan Arild Rømmen (JAR, Leikanger). Pensjonert advokat. Lokalpolitiker.

Første vara: Monica Gjesdal Larsen (MGL, Aurland).

Andre vara: Olav Giskeødegaard (OG, Høyanger/Kvamsøy). Utdannet maringeolog, jobbet i Hydro og Statoil i 33 år. Har vært yrkesfisker i 4 år.

Styremedlemmene samlet representerer en stor geografisk spredning innen virkeområdet, Sognefjorden.

Diverse

Sognefjorden Vel hadde 49 betalende medlemmer i 2022.

Organisasjonsnummer: 914 981 816

Bankkonto: 1503 58 66334

Vippsnummer: 138 009

Hjemmeside: www.sognefjordenvel.no

Facebook: Sognefjorden Vel

Skriftlige innspill til ulike fjordsaker i 2022

1: Vilårsrevisjoner

- Tillegg til høring av vilårsrevisjon Arnafjord-Vik vassdragene

2: Kommunale planer

- Høringsinnspill: Lærdal kommune arealplan

3: Fiskeriforvaltning

- Høringsinnspill til Statsforvalter om fiske i elveoser
- Leserinnlegg i Sogn Avis med høringsinnspillet om fiske i elveoser

Gamle saker – status

1: Avsluttede saker

Utslipp fra oppdrettsanlegg i Arnafjorden: Den 5. april 2022 fikk settefiskprodusenten tilsagn på søknad om løyve til å øke produksjonen betydelig. Kun SoVel sendte (29. desember 2020) innspill til høring. Selv om Fiskeridirektoratet støttet SoVel sin bekymring angående mulige negative effekter på gyting til lokal torskefisk, så ble problemstillingen lite omtalt i det nye løyvet.

2: Ikke avsluttede saker

Vilårsrevisjon Aurlandsvassdraget: NVE vedtok 30. november 2022 at det skal gjennomføres vilårsrevisjon i løpet av 2023.

Vilårsrevisjon Fortun-Grandfasta-vassdragene: Under behandling

Vilårsrevisjon Førde-Matre vassdragene (Ikjefjorden): Ikke hørt noe.

Vilårsrevisjon Arnafjord-Vik vassdragene: TD deltok på befarings med NVE og Statkraft 27. og 28. september. Påpekte at vannkraftutbygging kan medføre utvasking av egg fra lokale torskestammer, f.eks. torsken som gyter i Arnafjorden. Påpekte også at NVE ikke forholder seg til fjorder i sine vurderinger. Sendt inn tilleggshøring.

Fretheimsgrunnen: Ikke skjedd noe i 2022. Den 21. februar ble det sendt oppfordring til Sogn Avis om at de bør lage en reportasje om hva som skjer, men fikk aldri respons.

Hummersaken, innføring av fredningsområder: Ikke skjedd mer. Vet ikke om vernet har hatt effekt.

Gyte- og oppvekstområder for fiskeyngel i Sognefjorden: Høringsinnspillet om fiske i elveosser peker på at elveosser er gyte- og oppvekstsoner for mange fisk. Tilleggshøring Arnafjord-Vik- vilkårsrevisjon peker også på betydning av deltaet utenfor Dalselven i Framfjorden som mulig oppvekstområde for fiskeyngel.

Brisling-/sildefiske:

- 1: Har skrevet utkast til revidert forslag til innføring av Fjordlinjer som forvaltningsverktøy. TD og tidligere styremedlem Vidar Aasen jobber med saken.
- 2: Har sendt inn høringsinnspill om fiske i elveosser, der det foreslås forbud for notfiske med lys etter brisling i hele året for elfredningssonen.
- 3: Har sendt spørsmål til HI om Lustrafjordsilden som bestand bør plasseres på rødlisten. Forespørselen har ikke blitt besvart.

Kvikksølv i brosmme: Ingen oppdatert informasjon i 2022.

Lærdal fjordfront: Ikke hørt noe mer om planene.

Interne saker

1. Vedtekter

Det ble ikke foretatt endringer av vedtekter på årsmøtet.

2. Verving, informasjon om foreningen

I første kvartal av 2022 ble det sendt ut vervebrev til 40 ulike foreninger (båtforeninger, fiske- og jegerforeninger, svømme- og dykkeforeninger, mfl.) og bedrifter (båtutleie, hytteutleie, fjordkrus) med interesse for en sunn Sognefjord. Kampanjen medførte 5-10 nye medlemmer.

Vi har en hjemmeside (<http://www.sognefjordenvel.no/>) hvor vi ønsker å legge ut aktuell informasjon om foreningens arbeid, og dele kunnskap om Sognefjorden. Sidens hovedfunksjon er som bibliotek for egne aktiviteter, men trenger å oppgraderes i både struktur og innhold. De fleste årsmeldingene ligger ute, men ingen av høringsinnspillene.

SoVel har også en egen Facebook-side med 170 medlemmer (per mars 2023). Her legges det ut aktuell informasjon om foreningens aktiviteter, og om andre tema som er aktuelle for fjorden.

Det er ønskelig å styrke kontakt med gamle og verve nye medlemmer gjennom arrangement av fysiske diskusjonsmøter, deltakelse på ulike marknader og fjordarrangement, og gjennom invitasjoner til faglige innlegg og foredrag. SoVel deltok i 2022 på to fjordarrangement ledet av Indre Sogn Kystlag.

Foreningen har en foreldet vervebrosjyre i papirformat som en må vurdere om skal bli oppdatert.

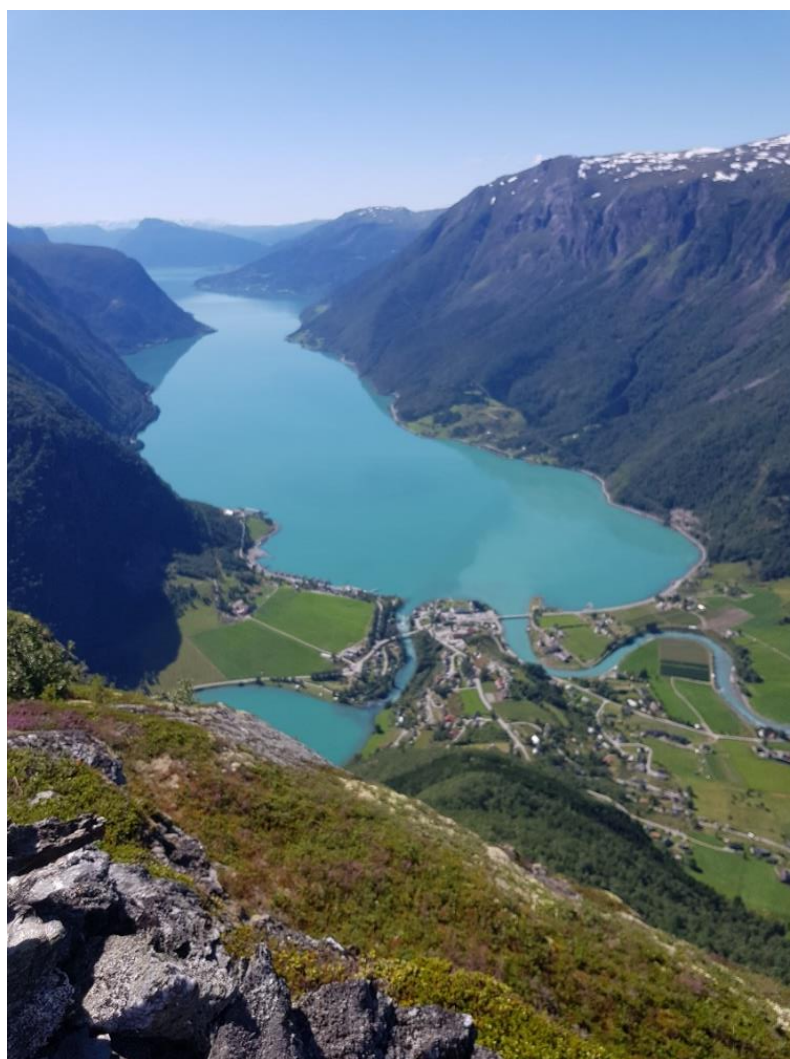
3. Økonomi, regnskap

Med en sparsommelig bruk av midler er foreningens økonomi akseptabel selv med lave inntekter. Det er ønskelig at foreningen styrker sin økonomi slik at foreningen også kan bli mer aktiv, men aktiviteten er også begrenset av styret sin kapasitet. Styrkingen av aktivitet og økonomi kan skje ved å få flere aktive medlemmer, og gjennom faglig samarbeid og økonomisk støtte fra ulike forvaltningsorgan, kommuner, bedrifter, foreninger, osv. Det er aktuelt å søke midler til konkrete saker/aktiviteter gjennom ulike utlysninger.

Sogndal 13. mars, 2023

Torbjørn Dale
Leiar

Marianne Nilsen
Skrivar

Skjolden innerst i Lustrafjorden (9. aug. 2020). Mørkridsdalselvi (vernet) er til venstre i bildet, mens den regulerte Fortunselva sees til høyre.

All silten og leiren som kommer fra breelvene gjør fjorden melkegrønn. Dette gjør at lyset ikke trenger dypt ned. Tang og tare vokser derfor heller ikke særlig dypt.

Foto: Inger Moe

Vedlegg med detaljert oversikt over aktiviteter i 2022

Vedlegg 1. Innspill til høringer og andre saker

Lærdal kommune: Innspill til høring av arealplan: «Oppfordring til Lærdal kommune om å inkludere mer av Sognefjordens marine naturverdier og ressurser i arealdelen til kommuneplanen». Sendt 21. august 2022.

Statsforvalter: «Innspill til høring av ny forskrift om fiske utanfor vassdrag med anadrom fisk i Vestland». Sendt 9. september 2022.

Revisjon av konsesjonsvilkår for Arna fjord og Vikvassdraga i Vik, Aurland og Voss kommune.
Etter gjennomført befarings sendte SoVel et tilleggs-innspill til NVE 9. oktober 2022: Tillegg til «Innspill fra Sognefjorden Vel til kommende vilkårsrevisjon av Arna fjorden-Vik-vassdragene» med bl.a. forslag om etablering av et fjordfond.

Vedlegg 2. Presseoppslag, leserinnlegg, intervjuer

Artikkel om Fjordens dag 11. juni: «Filma dyrelivet med undervassdrone». *Sogn Avis, nettutgave 16. juni, papirutgave 21. juni.*

Dale, T. og Rømmen, J.A. 2022. Innspill til «Høyring av forskrift om fiske utanfor vassdrag med anadrom fisk i Vestland». *Sogn Avis, nettutgave 15. september, papirutgave 22. september.*

Dale, T. og Rømmen, J.A. 2022. Framtida til Fjordmuseet i Kaupanger. *Sogn Avis. Nettutgave 29. oktober. Papirutgave 3. november.*

Sigri Sandberg sin bok: «Ro. Om Sognefjorden og ein lang rotur heim». *Samlaget. Oslo 2022.* Omtale av SoVel (s. 214) og intervju med TD.

Artikkel om sjøkreps: «Aukande fokus på sjøkreps: store forekomstar i indre strok». Inkluderte kort intervju med TD. *Sogn Avis 22. november 2022.*

Vedlegg 3. Deltagelse på ulike møter og arrangementer

29. april: «Hva gjør interesseorganisasjonen Sognefjorden Vel?». Foredrag av TD for styret i Indre Sogn Kystlag.

11. juni: «Fjordens dag» arrangert av Indre Sogn Kystlag med bidrag fra SoVel (TD og MN).

12. juli: «Sommaraktivitet for born og unge» arrangert av Indre Sogn Kystlag med bidrag fra SoVel (TD).

27.-28. september: TD deltok på NVE og Statkraft sin befarings i tilknytning til vilkårsrevisjon av konsesjonen til Arna fjord-Vik-vassdragene.

7. desember: TD deltok som representant i «Regional referansegruppe» på Zoom møte arrangert av Vestland Vassregionutvalg.

Vedlegg 4: Informasjon lagt ut på hjemmesiden og Facebook-siden til Sognefjorden Vel, og diverse korrespondanse

Hjemmesiden:

- De fleste årsmeldinger er lagt ut.
- Høringer må også legges ut.

- *Facebook:*
- Lagt ut oppslag om foreningens egne aktiviteter og andre fjordrelaterte saker.
- Informert om årsmøtet.
- Lagt ut avissak og video fra Fjorden sin dag.
- Lagt ut oppfordring om å fiske rømt oppdrettslaks (Vadheim).
- Steinkobben i fjorden ble tema for en lengre debatt.
- Delt lokal sak om trådalger og TBT i Nærøyfjorden.
- Delt saker som omhandler vern av marine områder, spøkelsesfiske, klimaendringer i fjorder, dugnad for havet.

Korrespondanse

- TD sendt epost (22. november) til HI om det er vurdert å sette Lustrafjordsilden på rødlisten. Ikke fått svar pr. 13. mars, 2023).
- SoVel ble invitert (6. september) til å bli medlem i «Rådgivende utval for Nærøyfjorden verneområdestyre». Takket ja i epost 21. september.

Vedlegg 5. «Curriculum vitae» Sognefjorden Vel

2014

- Oppslag i SA om planer for interessegruppe for Sognefjorden (18. juni)
- Oppslag i SA om etablering av interessegruppe for Sognefjorden (25. nov.)
- Stiftingsmøte 26. november, Høgskulebygget, Sogndal

2015

- 6 styremøter, årsmøte
- Befaring Ikjefjorden-Massnes, mm.
- Høringssvar Sogn og Fjordane Vassregion
- Høringsinnspill Forvaltningsplan Vestnorsk Fjordlandskap
- Innspill Fiskeridirektoratet om brislingforvaltning
- 4 presseoppslag (SA, leserinnlegg, omtale)

2016

- 7 styremøter, årsmøte
- Innspill brislingfiske Fiskeridirektoratet.
- Hummersaken starter, møte med Sogn Regionråd
- Høring Osland sitt lakseoppdrett i godt hummerområde
- Start Fretheimsgrunne-saken; innspill Aurland kommune
- Diskusjon om Fjordkonferanse
- Møte med Fylkesmannen for å diskutere undersøkelsesprogram i Sognefjorden
- 7 presseoppslag (SA, leserinnlegg, omtale)

2017

- 7 styremøter, årsmøte
- Innspill Vilårsrevisjon Aurlandsvassdraget
- Fretheimsgrunnen, høringsinnspill til Kystverket
- Massedumping Østerbøvannet; Høringsinnspill Fylkesmannen
- Massedumping Suppam; høringsinnspill Fylkesmannen
- Arealplanrevisjon; innspill Luster kommune
- Fiskeforvaltning Sognefjorden; Møte med Fiskerisjef i Måløy
- Turistfiske, møte med Visit Sognefjord
- Hummersaken; innspill til Sogn Regionråd om etablering av hummerbevaringsområder.
- Forvaltning lokale sildestammer; innspill til Fiskeridirektoratet.
- Deltagelse på mange ulike møter
- 8 presseoppslag (leserinnlegg, reportasjer) om SoVel

2018

- 7 styremøter, årsmøte
- Innspill vilårsrevisjon Fortun-Grandfasta

- Oppfordring Høyanger og Masfjorden kommune om å kreve vilkårsrevisjon for Førde-Matrevasdragene
- Massedumping Suppam: klage på vedtak
- Innspill arealplaner for: Vik, Leikanger og Sogndal kommune
- Hummersaken: innføring av fredningsområder
- Gyte-/oppvekstområder for fisk: møte med Fiskeridirektoratet for å oppdatere kunnskapsbasen Yggdrasil
- Innspill Luster kommune, utfylling sprengstein fjord, turveg Røneid
- Deltagelse på mange ulike møter og arrangementer.
- 12 medieoppslag (egne, reportasjer, omtale) i Sogn Avis

2019

- 6 styremøter, årsmøte
- Regional plan Vassforvaltning: høringsinnspill
- Innspill Vilårsrevisjon Førde-Matrevasdragene: NVE
- Innspill Forvaltningsplan Lærdalselven: Lærdal kommune
- Invitert til Venstre-møte med Miljøminister Ola Elvestuen
- Massedumping Årdalsfjorden, Seimstunnelen: høringsinnspill Fylkesmannen
- Massedumping Årdalsfjorden, Offerdal kraftverk: høringsinnspill Fylkesmannen
- Innspill besøksplan Nærøyfjorden: Fylkesmannen (?)
- Deltagelse på tre møter
- 10 medieoppslag (egne, reportasjer, omtale) i Sogn Avis

2020

- 4 styremøter, årsmøte
- Regional plan vassforvaltning: høringsinnspill tiltak
- Sjøfartsdirektoratet: høringsinnspill kloakkutslipp skip
- Nærøyfjorden verneområdestyre: høringsinnspill forvaltningsplan
- Lærdal kommune: høringsinnspill Lærdal fjordfront
- Vik kommune: høringsinnspill utslippsøknad Arnafjord settefiskanlegg
- Fiskeridirektoratet: sendt inn SoVel leserinnlegg om brislingfiske og Fjordlinjer
- Deltagelse på ett digitalt møte
- 4 medieoppslag (egne, reportasjer, omtale) i Sogn Avis

2021

- 8 styremøter, årsmøte
- Sogndal kommune: innspill kloakk fjordstien
- Vilårsrevisjon Arnafjord-Vikvassdrag
- Vik kommune: høring delplan avløp og vannmiljø
- Sogndal kommune: innspill revidert kommuneplan
- Vestland fylkeskommune: innspill vassforvaltningsplan
- Luster kommune- høring delplan naturmangfold
- Deltagelse på 4 digitale møter
- Deltatt på befaring Fortun-Granfasta vilkårsrevisjon
- 7 medieoppslag (egne, reportasjer, intervju)

2022

- 6 styremøter, årsmøte
- Lærdal kommune: innspill arealplan
- Statsforvalter: innspill om fiske i elveoser med anadrom fisk
- NVE: tilleggsinnspill høring vilkårsrevisjon Arnafjord-Vik vassdrag utbyggingene
- Foredrag Indre Sogn Kystlag
- Bidratt til 2 fjordarrangementer organisert av Indre Sogn Kystlag
- Vestland vassregion: deltatt på et zoom-møte
- Befaring i tilknytning til vilkårsrevisjon Arnafjord-Vik vassdrag utbyggingene
- Deltatt på 2 Fjordarrangement
- 7 medieoppslag (egne, intervjuer)

Foredrag holdt på årsmøter

2016: Johs. B. Thue: Kåseri omkring mat fra fjorden.

2019: Marianne Nilsen: Hvordan kan vi vurdere effekter av naturlige variasjoner og menneskeskapte påvirkninger i fjordøkosystem? – eksempler og utfordringer.

2020: Hans-Martin IW Martinussen (digitalt): Fridykking i Sognefjorden. Opplevelser under vann frå Gulen til Luster.

2021: Maria Knagenhjelm: Vern av Sognefjorden.